

Dr. Ton van Gelder over Polsdiagnose

Ton van Gelder was een arts en healer, die meer dan vijf en twintig jaar een consultatieve praktijk had voor alternatieve geneeskunde.

Hij wordt beschouwd als een autoriteit op het gebied van Chinese en Indiase geneeskunst. Van Gelder maakte al jaren gebruik van de polsdiagnose, geënt op de methodiek van de Franse arts Paul Nogier, een belangrijke pionier in de ontwikkeling van de ooracupunctuur. "De meerwaarde van deze techniek is dat het op een hele eenvoudige wijze niet alleen storingen in het chemisch-fysische systeem, maar ook storingen op energetisch en bewustzijnsniveau opspoorst."

Van Gelder schreef enkele boeken over (oor)acupunctuur, gaf cursussen en workshops in o.a. New York en Bali en bekleedde tevens tal van openbare functies. Zo was hij directeur van het Instituut voor Energetische Geneeskunde en docent en onderwijscoördinator van de Nederlandse Artsen Acupunctuur Vereniging. Tevens was hij vice-president van de International Association for Auricular Medicin. Sinds 1994 jaar gaf Ton van Gelder cursussen waarin hij deelnemers inwijdde in de polsdiagnostiek van Nogier.

Van Gelder vertelde dat Paul Nogier in het begin van de zestigerjaren op het spoor kwam van een bijzonder fenomeen. Deze plattelandsarts was gespecialiseerd in acupunctuur en een nieuwe vorm daarvan: ooracupunctuur (auriculo medecinae). Hij ontdekte op een gegeven moment dat een lichte aanraking van een pathologisch punt op de oorschelp een voelbare verandering aan de polsslag van de patiënt veroorzaakte. Als hij echter de oorschelp op een willekeurige plaats aanraakte, gebeurde er niets. De polsslag bleef hetzelfde. Hij noemde dit verschijnsel het Vasculair Autonoom Signaal (VAS).

De VAS reactie treedt onmiddellijk op na een prikkeling. *"Je krijgt een dus directe verandering op de pols. Veel minder ingewikkeld dan bij Chinese of Tibetaanse polsdiagnostiek. Het is eigenlijk een ja/nee antwoord. Het is er wel of niet. Nogier interpreteerde dat als een reactie van het vegetatieve zenuwstelsel op een stress die je aanbiedt. Je kan dus zo allerlei regelsystemen en functies beoordelen. Dat heeft zich ontwikkeld tot een soort een aparte vorm van geneeskunde. Nogier is een paar jaar geleden overleden. Hij was een visionair persoon, die voortdurend bezig was met grensgebieden van de geneeskunde."*

"De VAS reactie kun je stoffelijk of energetisch uitdrukken. De techniek is toepasbaar binnen het kader van de acupunctuur maar ook binnen de westerse geneeskunde. Dat maakt niet uit. Overall waar het mis is op de huid, of direct onder de huid (bijvoorbeeld een gestoorde lever) krijg je een reactie omdat je daar een soort van sensoriteitsverhoging hebt. Dat is westers gezien. Aan de andere kant heb je op het lichaamoppervlak allerlei reflecties van het lichaam. Dat is een energetisch beeld (bijvoorbeeld het maag/darmkanaal geprojecteerd op het been) dat op deze wijze ook te onderzoeken is."

"Het aardige van dat polssignaal is dat je het kunt objectiveren: je kunt het eventueel ook door een machine laten doen. In die zin is het een bijzondere onderzoeksmethode. Daarom is het ook interessant voor artsen, want je hebt tenminste iets waarmee je ook wetenschappelijk uit de voeten kunt. Deze methodiek heeft sinds 1967 een enorme vlucht genomen. Je geeft dus een stimulus en krijgt wel of geen verandering. Het is dan zaak deze juist te interpreteren. "In eerste instantie leek de VAS een ontdekking vooral bestemd voor de auriculo. Deze methode bleek echter ook toe te passen op andere gebieden zoals de lichaams-acupunctuur en medicamenteuze therapie als homeopathie.

Dr. Ton van Gelder over Polsdiagnose (pag 2)

Verklaringsmodel

Nogier geeft de volgende verklaring voor de VAS. Onder invloed van de pompwerking van het hart ontstaat een lopende drukgolf in de wanden aan de grote slagaderen. Deze drukgolf plant zich voort tot waar de grote arteriën zich opsplitsen in de kleine arteriolen. De verhoogde weerstand die de druk golf dan ondervindt zal deze doen terugkaatsen. Hierdoor komen de wanden van de grote arteriën in een staande golfsituatie. De weerstand die de arteriolen op de drukgolf uitoefenen wordt bepaald door de activiteit van de sfincters in de vaatwand. Deze sfincters staan onder controle van het vegetatieve zenuwstelsel en lokale biochemische processen. Verandering van de weerstand in de arteriolen geeft een veranderde terugkaatsing van de lopende golf. De verplaatsing van die knopen en buiken, is te voelen. En dat voelbaar verschijnsel is nu VAS. De snelheid waarmee dit verschijnsel op te roepen is sluit biochemische interactie uit. Zeer waarschijnlijk verloopt deze reactie dus over het vegetatieve zenuwstelsel.

Synthese

Het Westers geneeskundig model gaat uit van het idee dat de hele wereld, dus ook de mens, is opgebouwd uit materie. Bij de traditionele Chinese geneeskunde wordt de mens beschouwd als een energetisch systeem. Ziekten en kwalen zijn dan ook primair energetische storingen. De derde grote medische traditie tenslotte, afkomstig uit Zuid-Azië, baseert zich op het bewustzijn. De wereld en de mens zijn gematerialiseerd bewustzijn. Materie en energie zijn functies van het bewustzijn. Uit Zuid-Azië komt de chakra-theorie die stelt dat alle levende wezens worden doorstroomd door een vorm van puur of kosmisch bewustzijn. In het lichaam wordt dit bewustzijn getransformeerd in energie en materie. Deze omzetting vindt plaats in centra, die chakra's genoemd worden.

Ton van Gelder wees op het synthetische karakter van de Nogier-methodiek. "Je kunt een reactie namelijk niet alleen bij directe aanraking van de huid oproepen, maar ook op enige afstand van een persoon kan een prikkel worden gegeven. Dat heeft de weg geopend naar het aura-onderzoek. Ieder mens heeft een auraveld rond het lichaam, dat informatie bevat over de persoon. Deze informatie is zeer divers en bevat ook de medische geschiedenis van iemand. Ook is het interessant dat Nogier op een bepaald moment iets ontdekte wat bij als chakra's interpreteerde uit de Indiase geneeswijze. Dat idee is in Nederland heel sterk opgepakt en verder ontwikkeld."

In dit verband wijst Van Gelder met nadruk op de meerwaarde van de VAS methode. "De westerse geneeskunde beoordeelt eigenlijk alleen het eindproduct (vlees, botten, hersenen e.d.) Maar dat komt niet zomaar uit de lucht vallen. Het lichaam wordt aangestuurd en geregeld. Daar zitten drie regelsystemen boven. Het somatische (lichamelijke, chemisch-fysische) systeem, het energetische systeem en tenslotte het bewustzijn. Het zijn een soort lagen, die er a.h.w. voor zorgen dat zo'n product ontstaat en dit ook onderhouden. Deze lagen liggen in een bepaalde hiërarchie, Vergelijk het met een bedrijf. Dan heb je onder aan het product, dan de arbeiders, dan de managers en tenslotte de directeur. Overal kan het natuurlijk misgaan en dat beïnvloedt elkaar. Al deze niveaus kan je meten met behulp van de Nogier polsdiagnostiek."

Dr. Ton van Gelder over Polsdiagnose (pag 3)

Werkwijze

"De werkwijze is in principe simpel. Als materiaal gebruik ik filters, een hamertje en een testdoos met ampullen. Die testdoos gebruik je diagnostisch." In het doorzichtige gedeelte van een filter zijn bepaalde stoffen, kleuren of materialen geplaatst. Als een filter in de buurt van de onbedekte huid wordt gebracht, dan is het mogelijk op de pols reacties te krijgen. Als lading van een filter gebruikt de behandelaar in de eerste plaats monochromatische kleuren. Ook kunnen allerlei biologische stoffen (zoals hormonen en neurotransmitters) worden gebruikt. Weefselfilters bevatten weefsel- of orgaanpreparaten (bv. een lever- of kraakbeenfilter). Tenslotte nemen ook medicamentenfilters een belangrijke plaats in. Daarvoor zijn alle denkbare medicamenten geschikt, zowel allopathische als homeopathische middelen.

"De patiënt ligt op een behandeltafel, je pakt de pols en je hebt een aantal stimuli en gebieden. Verschillende stoffen geven uiteraard een ander soort stimulus, dus dat geeft ook een andere reactie. Ook de plek is heel bepalend. Bijvoorbeeld vlakbij het lichaam of verder weg. Of je bij het hoofd zit of bij de knie. Dat heeft een lokale en een supralokale betekenis. Ik werk met twee grote gebieden. Het belangrijkste, gebied voor intoxicaties is het oor, omdat hierin de lichamelijke regelsituatie vertegenwoordigd is. Als ik echter iets wil weten over energie of het bewustzijn zoek ik het liefst op enige afstand van het lichaam. Vind je bijvoorbeeld een instabiel kruinchakra, dan leg je op een bepaalde plaats op het lichaam de ampul met het kruinchakramiddel neer. Als daarna de informatie normaliseert weet je dat dit middel kan helpen. De methode is dus gebaseerd op het geven van prikkels en de respons daarop van het lichaam."

"Je moet je voorstellen dat om het lichaam een soort veld zit dat een bepaalde driedimensionale structuur heeft. De lijnen van dat veld kun je vaststellen. Die structuur beweegt. De lijnen staan in een bepaald ritme, dat afhankelijk is van je ademhaling en van je waak- of slaaptoestand.

"Dit bewegende veld behoort in een bepaald patroon te staan, maar soms wijkt het af. Dan kunnen er bijvoorbeeld 'gaten' in zitten. Die kun je met bepaalde filters vinden. Als je daar doorheen gaat krijg je een reactie en dan weet je dat daar een gat zit. Het kan ook zijn dat deze structuren zich juist heel erg verdicht hebben. Daarna kan je ampullen in dit veld brengen. Als je dat doet krijg je ongeveer het effect alsof iemand die ampullen neemt. Dan weet je dus of dat een goed werkend middel is of niet. Gaten zijn een soort energiearme plekken en verdichtingen zijn juist stagneringen."

Ton van Gelder besloot met: "Alles draait om beweging en stagnerende bekleding leidt tot storing. Je moet altijd zorgen dat iets wat niet goed beweegt weer gaat bewegen. Daar gaat het uiteindelijk om. Met de polsdiagnose van Nogier kun je bevestigd zien en begrijpen hoe energie en stof samenwerken."

Beyond Medicine, oktober 1999